

FISCALITAT ASSOCIATIVA

El NIF (Número d'Identificació Fiscal)

Què és el NIF?

El NIF, Número d'Identificació Fiscal, és com el DNI de les associacions i és necessari per portar a terme qualsevol gestió administrativa amb tercers o perdre a terme activitat econòmica.

Per a què serveix el NIF?

El fet de tenir Número d'Identificació Fiscal (NIF) et dóna una personalitat jurídica pròpia i serveix, entre d'altres, per:

- Obrir un **compte bancari** a nom de l'associació (és imprescindible disposar de NIF).
- Optar a **subvencions** de les diferents administracions públiques i privades.
- Emetre i rebre **factures** pròpies de l'associació.

On es sol·licita el NIF?

A l'**Administració de l'Agència Estatal de la Administració Tributària** (Agència Tributària) del Districte que correspongui segons el domicili fiscal de l'entitat. Consulteu **[les adreces aquí](#)**.

Ara bé, si voleu entregar la documentació a una altra oficina o a la Central d'Hisenda (Plaça Doctor Letamendi, 13-23), cal sol·licitar cita prèvia **[on line](#)** o trucant al telèfon 901 200 346.

Qui ha de demanar el NIF?

La persona representant legal de l'associació (presidenta).

Quina documentació cal presentar per a obtenir el NIF?

Depèn de si es demana el NIF provisional o el NIF definitiu.

NIF provisional

Fins que no es completa el registre de l'associació i Justícia ens torna els estatuts originals amb el nº de registre, no podem demanar el NIF. Com que aquest procés triga uns 3 mesos, es contempla la possibilitat de demanar el NIF provisionalment.

- Còpia de la **sol·licitud d'inscripció al Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya**.
- Original segellat per Justícia i còpia de l'**Acta Fundacional**.
- Original segellat per Justícia i còpia dels **Estatuts**.

- **Declaració censal (model 036)**, amb la casella 110 marcada, que podeu trobar al web de l'**Agència Tributària** o comprar a qualsevol estanc.
- Original i còpia del **DNI** del representant legal de l'associació (president).

NIF definitiu

Quan es completa el procés de registre de l'associació, Justícia ens facilitarà l'original dels estatus amb el nº de registre imprès. Aleshores podrem demanar el NIF definitiu. Per a fer-ho, necessitarem:

- Còpia de la **sol·licitud d'inscripció al Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya**.
- Original amb el nº de registre entregat per Justícia i còpia de l'**Acta Fundacional**.
- Original amb el nº de registre entregat per Justícia i còpia dels **Estatuts**.
- **Declaració censal (model 036)**, amb la casella 110 marcada (o, si ja havíeu demanat el NIF provisional, amb la casella 120 marcada), que podeu trobar al web de l'**Agència Tributària**.
- Original i còpia del **DNI** del representant legal de l'associació (president).

Obligacions fiscals:

L'obligació de la presentació d'impostos durant tot l'any de les entitats varia segons el tipus d'activitats, el volum d'ingressos obtingut anualment i en funció dels seus pagaments. **En molts dels casos, no caldrà pagar-los sinó només presentar la documentació, sempre dependent de l'activitat econòmica que es realitzi.**

Segons el tipus d'entitat variarà les **declaracions fiscals** que hagi de presentar durant tot l'exercici:

A través del **Model 036**, declaració censal, un formulari previst per a la comunicació a l'**Agència Tributària** de totes les dades censals de totes les persones físiques o jurídiques (empreses, entitats, socials, individuals, etc.), s'inclouen totes les dades que Hisenda necessita saber pel que fa a la identificació de l'empresa, de la seva forma de tributació, la seva activitat econòmica, les seves obligacions pel que fa a retencions, les seves peculiaritats especials, així com la informació de les persones sòcies i administradores de les entitats amb personalitat jurídica.

Model 036: Declaració Censal

No hi ha una data específica de presentació, però si hi ha un **termini per presentar** aquesta **declaració** si hi ha una alta, baixa o modificació de les obligacions fiscals:

- **Declaració d'alta:** aquesta ha de ser en els **deu dies anteriors** a la data del fet, com per exemple començar a facturar o donar d'alta una activitat que es comenci a realitzar.
- **Declaració de modificació:** la declaració s'ha de presentar en els **30 dies següents** a què es produeix la variació.
- **Declaració de baixa:** s'ha de presentar en els **30 dies següents** que es produeixi la baixa, com per exemple, si l'entitat deixa de fer una activitat per la qual hi ha emès factures amb IVA, caldrà que comuniqui la baixa d'aquesta activitat econòmica i la de l'obligació de presentar IVA dins dels 30 dies següents a l'emissió de la darrera factura.

Impost d'Activitats Econòmiques (IAE)

Què és l'IAE?

És un impost que **grava la realització d'activitats econòmiques ja sigui de caràcter empresarial, professional com artístic**. Grava el simple lliurament de béns i prestació de serveis a canvi de diners. Cal destacar que **no cal que hi hagi ànim de lucre**, que es realitzi de forma habitual i/o que existeixi contraprestació econòmica per haver-lo de pagar.

Qui ha de pagar l'IAE?

En principi, **totes les associacions que entreguin béns i prestin serveis a canvi de diners**, l'han de pagar, però hi ha moltes excepcions (veieu més a baix). Ara bé, totes les entitats, l'hagin de pagar o no, l'hauran de presentar i complir-ne amb els procediments administratius associats (altes, baixes i modificacions).

Qui pot demanar l'exempció de l'IAE?

No l'hauran de pagar, però sí complir-ne les formalitats de tipus administratiu (**altes, baixes i modificacions...**):

- Les associacions que tinguin un volum d'ingressos **inferior a 1.000.000 euros**, per a totes les activitats que portin a terme.
- Les associacions que, complint determinats requisits entreguin béns i prestin serveis relacionats amb **activitats d'ensenyament i investigació**. *
- Les fundacions i associacions de **disminuïts físics, psíquics i sensorials**, per a les activitats de caràcter pedagògic, científic, assistencial, rehabilitació i d'ocupació per a l'ensenyament, rehabilitació i tutela dels discapacitats que portin a terme. *
- Les fundacions i associacions declarades d'**Utilitat Pública**, per les activitats que estiguin relacionades amb el seu objecte social.

Com i a on es declara l'IAE?

S'ha de presentar a l'**Agència Estatal de l'Administració Tributària** del domicili fiscal de l'associació mitjançant l'entrega de la declaració censal, **model 036**, en el cas de les associacions exemptes del pagament de manera que a través del model 036 es demostra que l'entitat està exempta.

En el cas de les associacions obligades al pagament, s'ha d'entregar el **model 840**.

Com es paga l'IAE?

L'IAE és un impost que funciona pel **mètode de liquidació**: l'associació subministra la informació necessària i és l'administració la que, a partir d'aquesta informació, en determina la quota a pagar, enviant-ne la corresponent carta de pagament per correu.

Per a més informació consulteu la [Fitxa temàtica - IAE](#)

Impost sobre el Valor Afegit (IVA)

Què és l'IVA?

És un tribut que **grava els lliuraments de béns i serveis, amb contraprestació monetària**, realitzades per les entitats en el desenvolupament de les seves activitats.

Qui ha de pagar l'IVA?

Totes les associacions que, en el desenvolupament de les seves activitats, compren i venen béns i serveis. Quan **entreguin béns i prestin serveis, hauran de repercutir (cobrar) l'IVA** en el preu que cobren i l'hauran de **suportar (pagar) l'IVA quan comprin a tercers**.

Qui pot demanar l'exempció de l'IVA?

Cal tenir en compte que **no són les associacions les que estan exemptes de l'impost sinó algunes de les activitats, béns i serveis que porten a terme**. En concret:

- Serveis mèdics i sanitaris.
- Serveis de caràcter social prestats per entitats de caràcter social.*
- Serveis relacionats amb l'educació.
- Serveis relacionats amb l'esport.
- Serveis culturals prestats per entitats de caràcter social.
- Quotes a les persones sòcies.

* L'associació serà considerada com de "**caràcter social**" sempre que

- **No tingui finalitat lucrativa** i dediquin els beneficis, en cas de que n'hi hagi, al propi projecte.
- Els **carrecs** de presidència o representant legal no estiguin remunerats i que les persones que els exerceixin no tinguin interès en els resultats econòmics de l'explotació.
- En general, **les persones sòcies o membres participants i els seus cònjuges o familiars fins a segon grau inclòs no siguin els principals destinataris** de les activitats exemptes ni gaudeixin de condicions especials en la prestació dels serveis.

Quan les compleixin, podran aplicar les exempcions de serveis socials i culturals de forma automàtica.

Totes les entregues de béns i serveis no incloses dins de les esmentades més amunt estaran subjectes a l'IVA.

Per acabar, les entitats que no facturin cap servei que quedi fora de l'àmbit d'aquestes exempcions passaran a ser consumidors finals i no tindran cap possibilitat de recuperar l'IVA suportat a les seves compres.

Com es declara aquest l'IVA?

La quantitat a ingressar al Tresor Públic és la diferència entre l'IVA repercutit (cobrat) en les vendes i l'IVA suportat (pagat) en les compres que realitzen les associacions.

- **IVA repercutit:** Són les quantitats repercutides en les vendes. Es calculen aplicant el tipus impositiu sobre el preu
- **IVA suportat:** Són les quantitats suportades en les compres. Si compleixen determinats requisits, poden deduir-se (restar-se) de l'IVA repercutit, fent més petita la quantitat a ingressar al Tresor públic.

Les obligacions de les associacions són les següents:

- Ingressar l'IVA repercutit: **trimestralment** i dins dels següents 20 dies després de finalitzar el trimestre (20 d'abril, 20 de juliol, 20 d'octubre i 30 de gener), hauran d'ingressar la diferència entre l'IVA de totes les factures emeses (cobrades o no) i l'IVA deduïble de totes les rebudes (pagades o no). Per fer-ho faran servir el **model 303**.

- Informar sobre les operacions realitzades: **anualment**, i coincidint amb la darrera declaració de l'any (la del 30 de gener), hauran d'informar sobre els imports totals anuals de les operacions de l'associació. Per a fer-ho faran servir el **model 390**.

- Guardar les factures emeses i rebudes (almenys durant els següents 5 anys).

- Portar un control amb el llibres de registres: IVA repercutit, IVA suportat.

Data	Núm Factura	Nom client	NIF	Base imposable	IVA suportat - Tipus	IVA suportat - Quota	IVA repercutit - Tipus	IVA repercutit - Quota	Recàrrec (tipus)	Recàrrec (Quota)	Total factura

Com es paga l'IVA?

L'IVA és un impost que funciona pel **mètode de liquidació**: l'associació repercuteix (cobra) i dedueix (paga) i és l'administració tributària la que, si ho creu convenient, el comprova posteriorment.

L'associació liquida l'impost i l'Administració Tributària, si ho creu convenient, el comprova a més tard.

Per fer-ho, han de presentar les següents declaracions:

1. Una declaració d'alta: l'associació informa a l'Administració Tributària que entrega béns i serveis en els que ha de repercutir l'impost i que ha de presentar declaracions tributàries relacionades amb aquestes entregues.
2. Una declaració de variació: l'associació informa a l'Administració Tributària que hi ha hagut canvis en les entrega béns i serveis en els que ha de repercutir l'impost i que hi ha variacions en les declaracions tributàries que ha de presentar relacionades amb aquestes entregues.
3. Una declaració de baixa: l'associació informa a l'Administració Tributària que ja no entrega béns i serveis en les que ha de repercutir l'impost i que ja no ha de presentar declaracions tributàries relacionades amb aquestes entregues.

Les associacions han de declarar i ingressar trimestralment l'IVA repercutit i l'IVA suportat.

La Declaració s'ha presentar en un model oficial (model 303) a l'Agència Tributària fins a 20 dies després de la finalització cada trimestre (20 d'abril, 20 de juliol, 20 d'octubre i 30 de gener).

Per a més informació consulteu la [Fitxa temàtica núm. 60 - IVA](#).

Impost sobre Societats (IS)

Què és l'IS?

És un impost directe que **grava els beneficis (o excedents) obtinguts per les persones jurídiques en el desenvolupament de les seves activitats**; l'absència d'ànim de lucre i l'eventual ús dels beneficis (o excedents) obtinguts en activitats d'interès general, no eximeixen de l'IS, ni alliberen de l'obligació de pagar-lo.

Qui ha de pagar l'IS?

Totes les associacions, com a persones jurídiques que són, hi quedaran subjectes.

La Llei de Pressupostos Generals de l'Estat ha introduït una nova modificació en les condicions que afecten l'obligació de presentació de l'Impost de Societats de les entitats parcialment exemptes pels exercicis que comencin a partir de l'1 de gener de 2015, és a dir, serà d'aplicació amb efectes retroactius a aquella data.

S'han tornat a modificar els límits establerts perquè una entitat no lucrativa que estigui en el règim fiscal de les entitats parcialment exemptes estigui obligada a presentar declaració per l'Impost de Societats.

És l'article 63 de la Llei de Pressupostos que modifica l'apartat 3 de l'article 123 de la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'Impost sobre Societats, que és a on s'estableix la obligació de declarar a totes les entitats no lucratives que no estiguin en el règim fiscal de la Llei 49/2002.

A partir d'ara les tres condicions que hauran de complir finalment les entitats per no haver de presentar declaració per l'Impost de Societats són les següents:

- Que els seus ingressos derivats de l'activitat social no superin els 75.000 euros anuals.
- Que els seus ingressos sotmesos a retenció no superin els 2.000 euros anuals.
- Que totes les rendes no exemptes que n'obtinguin estiguin sotmeses a retenció.

Per tant, el límit del volum d'ingressos que eximeix de l'obligació de declarar, a totes aquelles entitats en les que els seus ingressos els hagin obtingut derivats de la seva activitat social, o que no facin activitat econòmica i que, o si obtenen rendes no exemptes, aquestes estiguin sotmeses a retenció i no superin els 2.000 euros anuals, passa a ser de 75.000 euros, en lloc dels 50.000 anteriors.

Quines exempcions existeixen per a l'IS?

La normativa, fent-se ressò del caràcter no lucratiu de determinades entitats, estableix un règim d'exempcions que pot arribar fins a les associacions. Es tracta d'una exempció parcial, és a dir, que una part dels ingressos estarà subjecte a l'IS (organització de concerts o cursos, per exemple), mentre que una altra part no ho estarà (quotes de sòcies, subvencions i donacions, per exemple). Per tant, totes les associacions seran considerades com entitats parcialment exemptes. En concret, les entitats no lucratives tenen **dos règims fiscals possibles**:

- **Règim de les entitats parcialment exemptes:** Aquest règim és aplicable a les associacions **NO declarades d'utilitat pública** (la immensa majoria de les associacions) i a les Fundacions i associacions declarades d'utilitat pública que no hagin optat expressament o que no acompleixin els requisits* per fer-ho establerts a la Llei 49/2002, de règim fiscal de les entitats sense afany de lucre i dels incentius fiscals al mecenatge. Les **rendes no exemptes sota aquest règim** (concerts, cursos...) **tributaran un 25%** del benefici obtingut de les mateixes.

* Els requisits són:

- Que els seus ingressos totals superin els 100.000€ anuals.
- Quan els seus ingressos de rendes no exemptes, sotmesos a retenció, superin 2.000€.
- Quan totes les rendes no exemptes estiguin sotmeses a retenció.

- **Règim fiscal de la Llei 49/2002, de règim fiscal de les entitats no lucratives i incentius al mecenatge:** Aquest és aplicable a les **fundacions, associacions Declarades d'Utilitat Pública i ONG's** de desenvolupament inscrites en el registre corresponent. Per a poder gaudir d'aquest règim, hauran de fer necessàriament el tràmit d'exercir la opció pel mateix, mitjançant la presentació de un **model 036** de declaració censal. Aquest règim és més beneficiós en declarar l'exempció de l'IS d'un major nombre d'activitats. Les **rendes no exemptes sota aquest règim tributaran un 10%** del benefici obtingut de les mateixes.

Com es gestiona l'IS?

L'IS és un impost que funciona pel **mètode de l'autoliquidació**: l'associació calcula el benefici (o excedent) obtingut i liquida l'impost i és l'administració tributària qui, si ho creu convenient, el comprova posteriorment.

A grans trets, podríem distingir diverses situacions a efectes de l'IS:

- Associacions que **només tinguin rendes exemptes** (quotes de socis, subvencions i donacions, per exemple), que només estaran obligades a presentar l'IS (sense haver de pagar res, donat que es tracta d'ingressos exempts de l'impost) si tenen un volum d'ingressos superiors als 100.000 euros anuals.
- Associacions que **tinguin rendes exemptes** (quotes de socis, subvencions i donacions, per exemple) **i no exemptes** (venda de llibres, organització de cursos, per exemple), que estaran obligades a presentar l'impost amb independència del seu volum d'ingressos, però només pagaran pel benefici (o excedent) obtingut en les activitats no exemptes.

Les associacions estan obligades a ingressar l'IS, amb caràcter anual, entre l'1 i el 25 de juliol, de cada any. Per a fer-ho, faran servir el **model 200**, o amb el Model 202 si es vol realitzar el pagament a compte de l'1 al 20 d'abril, octubre i desembre).

Així doncs, les fundacions i associacions subjectes a la legislació han de portar la comptabilitat ajustada al Pla de comptabilitat aprovat pel Decret del Departament de Justícia 259/2008, de 23 de desembre, de forma que permeti identificar els ingressos i despeses corresponents a les seves activitats ordinàries.

Declaració que cal presentar només en el cas que **l'entitat hagi presentat l'Impost de Societats**, i que hagi sortit un **resultat positiu** a la seva quota, llevat d'algunes excepcions.

El **model 202** es presentarà entre els dies 1 i 20 dels següents mesos:

- **Abril:** 1r pagament.
- **Octubre:** 2n pagament.
- **Desembre:** 3r pagament.

Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF)

Què és l'IRPF?

És un impost de caràcter directe i de naturalesa personal, que **grava la renda de les persones físiques d'acord amb les seves circumstàncies personals i familiars**.

Qui ha de pagar l'IRPF?

Tot i que les associacions no estan subjectes a l'IRPF perquè són persones jurídiques, **sí que estan obligades al compliment de determinades obligacions relacionades amb la seva condició de pagadores** de determinats rendiments (sous de les persones treballadores, factures dels serveis professionals o lloguer dels locals, per exemple). L'IRPF, estableix que totes les associacions que facin determinats pagaments, tindran dues obligacions:

- **Retenir una part del pagament** (percentatge de retenció).
- **Ingressar-la** al Tresor Públic.

En cas d'inspecció, l'administració tributària podria reclamar l'ingrés de totes les quantitats que s'haurien d'haver retingut, hagin estat o no, retingudes efectivament per l'associació en el moment del pagament. L'obligació de retenir no representa, en cap cas, un cost econòmic: l'única cosa que es demana és que la retenció d'una part del pagament en el moment de fer-lo; no obstant, sí que representa un cost administratiu, ja que s'han de complir-ne totes les formalitats (fer les retencions, ingressar-les, presentar els corresponents models tributaris, etc.).

Quins pagaments estan subjectes a retenció de l'IRPF?

Els principals pagaments subjectes a IRPF són els següents:

- **Sous:** si una associació té treballadors/es, haurà de practicar una retenció sobre el sou que els paga. El percentatge de la retenció dependrà del sou i de les circumstàncies personals i familiars del treballador.
- **Professionals:** si una associació contracta els serveis de professionals (professores, advocades, assessores, per exemple) haurà de practicar una retenció sobre els honoraris que els paga. El percentatge de retenció és del 15% (existeixen determinats cassos on podria aplicar-se una retenció del 7%).
- **Lloguers:** si una associació té un local o un pis llogat, haurà de practicar una retenció sobre el lloguer que paga. El percentatge de retenció és del 19% (existeixen determinats cassos on seria possible no tenir l'obligació de retenir).

Com es gestiona l'IRPF?

L'IRPF és un impost que funciona pel **mètode de l'autoliquidació**: l'associació reté i ingressa i és l'administració tributària qui, si ho creu convenient, el comprova posteriorment.

Les obligacions de les associacions són les següents segons la naturalesa de les retencions:

- Retencions del treball personal i activitats econòmiques:
  - Model 110, de l'1 al 20 d'abril, juliol, octubre i gener.
  - Model 190 (Resum anual), de l'1 al 20 de gener.
- Retencions en arrendament d'immobles: (18%)
  - Model 115, de l'1 al 20 d'abril, juliol, octubre i gener.
  - Model 180 (Resum anual), de l'1 al 20 de gener.
- Retencions sobre premis: (18%)
  - Model 110, de l'1 al 20 d'abril, juliol, octubre i gener
  - Model 190 (resum anual), de l'1 al 20 de gener.

Si l'entitat realitza pagament de sous, el **model és el núm. 111**:

Ingrés de retencions de l'**IRPF** efectuades sobre **pagaments** fets en concepte de **sous, retribucions** a col·laboradors, conferenciants i professionals autònoms o premis.

Recordeu que des del [Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona](#) podeu demanar una assessoria legal, fiscal, comptable totalment gratuïta. Cal sol·licitar hora prèvia omplint [el formulari](#) o trucant al 93 265 52 17.

Delegacions d'Hisenda de Barcelona

Aquest llistat és de totes les delegacions de la província de Barcelona. L'horari de totes elles és **de dilluns a divendres de 9h a 14h**. Cas que us interessi l'adreça d'alguna altra província podeu consultar-la al web de l'Agència Tributària.

BARCELONA

Delegacions i Administracions

Delegació Especial
Codi Delegació: 08600

Delegació Especial de Economia i Hisenda de Barcelona
Codi Delegació: 08605

Adreça
(Cliqueu sobre l'adreça per veure el mapa)

[Pç. Doctor Letamendi, 13-23, 3ª planta08071 Barcelona](#)

[Vía Augusta 197-199](#)

Telèfon/Fax

Tel: 93 291 11 00

Tel: 93 216 50 00

Administracions

Colom
Codi Administració: 08602

[Pg. Josep Carner, 27 08038 Barcelona](#)

Tel: 93 344 40 00
Fax: 93 344 49 24

Letamendi
Codi Administració: 08610

[Pç. Doctor Letamendi, 13-23 08007 Barcelona](#)

Tel: 93 291 11 00
Fax: 93 451 38 10

Horta
Codi Administració: 08606

[C. Ciències, 15-17 08032 Barcelona](#)

Tel: 93 420 70 60
Fax: 93 420 41 23

Poble-Nou
Codi Administració: 08608

[C. Josep Pla, 163 08020 Barcelona](#)

Tel: 93 308 51 66